

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**ДО
Д-Р ЕЛЕОНОРА ЛИЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНАТА
АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО**

Относно: прекратяване на дейността на Националния център за безопасен интернет и закриването на горещата линия

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЛИЛОВА,

Бих искала да ангажирам Вашето внимание по повод на огромния и вече реален риск от прекратяването на дейността на Национален център за безопасен интернет (НЦБИ) и на Горещата линия SafeNet, за което ме сезираха десетки граждански организации и родители.

Вярвам, че като председател на Държавната агенция за закрила на детето добре познавате дейността и работата на НЦБИ, който е Ваш партньор в редица инициативи. Няколко пъти НЦБИ е избран за член на Националния съвет за закрила на детето, който ръководите.

В тази връзка споделяме общото разбиране, че на практика това е единствената организация в България, чиито основна дейност е насочена към защита на сигурността и безопасността на децата в интернет, като от 2005 г. НЦБИ е разширил своята дейност по отношение на всяко вредно съдържание за децата в мрежата, като е развил редица дейности, като:

- обработване на сигнали за детска порнография и компютърни посегателства срещу деца и непълнолетни;
- консултиране по телефон и по онлайн канали на деца, непълнолетни, родители и учители при инциденти на деца онлайн;
- разработване и провеждане на различни обучения на деца, млади хора, родители, учители и други професионалисти;
- разработване на различни материали, целящи да повишат информираността на обществото за рисковете за деца при ползване на интернет, социални мрежи и мобилни устройства, както и начините за превенция и търсене на помощ.

Важно е да се отбележи, че НЦБИ е единственият български член на европейската мрежа от 30 центъра за безопасен интернет Insafe, както и на Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, която обединява 43 държави. Като

членове на тези организации изпълняват програми за развитие на дигитална информационна грамотност, разработват методики и ги въвеждат в училищата, обучават учители, работят с деца.

Центърът за безопасен интернет работи заедно с Главна дирекция борба с организираната престъпност (ГДБОП) и с Интерпол. За 2021 година са обработили и са работили по над 15 000 сигнала, като от тях са отправени към ГДБОП над 1500 сигнала за случаи, които попадат в полето на Наказателния кодекс. Общо от 2005 г. са обработени над 63 000 сигнала за насилие и тормоз за деца онлайн, подадени от деца, родители, работещи с деца, граждани, особено увеличени по време на пандемията – от 9289 през 2019 г. на 17 855 през 2020 г.

Тази изключително важна дейност на НЦБИ се подкрепя частично с финансовата подкрепа на европейските програми „Безопасен интернет“, а от 2014 година от програмата „По-добър интернет за децата“.

Проблемът е, че НЦБИ работи изцяло на проектно финансиране, като Европейската комисия осигурява 50% от нужното финансиране, но от комисията са поставила условието, **че е необходимо национално съфинансиране на дейностите.**

За съжаление държавата вече една година не може да намери адекватни механизми, за да може да осигури държавно съфинансиране и по този начин да гарантира на децата и младите хора в България закрила от посегателства в интернет. Отговорно трябва да отбележа, че на практика НЦБИ вече 16 години изпълнява ангажименти на държавата, произтичащи от редица международни актове, към които страната ни се е присъединила, както и от разпоредбите на европейски директиви, с което да защити на практика правото на децата да се възползват безопасно от възможностите на дигиталната епоха. Именно в тази посока са и препоръките на Съвета на Европа към България да финансира дейности, осъществявани от гражданското общество, за превенция на рисковете и защита на децата в дигиталното пространство, за което ме сезираха и от Националната мрежа за децата.

Тревогата ми е свързана с това, че след спирането на дейността на НЦБИ ще постави в риск над 16 000 деца и непълнолетни, жертви на онлайн насилие, тормоз, злоупотреба, трафик и сексуално насилие, които всяка година търсят подкрепа, вече ще бъдат сами в огромното пространство на интернет, в което няма да има приятелска ръка, за да им помогне.

Като омбудсман и независим мониторингов орган за защита на правата на децата намирам това положение със затварянето на НЦБИ за изключително обидно за страната ни в европейски план, рисков за децата и техните родители, с което се нарушават поети ангажименти, следващи международни и европейски актове.

Бих искала да подчертая, че по силата на статут „А“ като Национална институция в защита на правата на човека, в съответствие с Парижките принципи на ООН, към отговорностите ми като омбудсман се добави и конкретното изискване да следя за изпълнението на международните актове, към които страната ни се е присъединила и

по-специално да гарантирам, че националното законодателство и националните действия са в синхрон с разпоредбите им.

Изразявам увереност, че като председател на държавния орган, който е натоварен с отговорната задача да координира, ръководи и контролира националната политика в областта на защитата на правата на децата, ще поемете важната задача да изведете политиките за защита на децата и младите хора в интернет като приоритет в новото служебно правителство и ще ги запознаете с изключително важната мисия на НЦБИ.

Очаквам да бъда информирана за Вашето становище и мерките, които предлагате да бъдат предприети в името на децата на България и правото им да се чувстват сигурни в дигитална среда.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**